

TGEFs grönområden på Tynningö

Del 1.

Skogsgruppen utgår från att marken skall skötas med sikte på rekreation och tillgänglighet. Marken får dock inte lämnas att sköta sig själv, vilket skulle leda till akut igenväxning. Förslag till smärre markförvärv eller motsatsen kan inte uteslutas – detta dock utanför skogsgruppens uppdrag.

Det är lämpligt att göra en ”grov” **översiktsplan** med enkel beskrivning av mark och vegetation. Därefter kan man föreslå åtgärder och prioritera vad som framstår som mer eller mindre angeläget. Detta kommer ändå att ta avsevärd tid. Om man går ner på en alltför detaljerad nivå, riskerar man att arbetet aldrig avslutas. En skogsgrupp inom TGEF kommer dock att ha uppgifter framför sig, så länge som TGEF existerar.

Skogsgruppen kommer även att få tackla diverse, ofta mindre, problem. Det kan gälla vindfällen eller träd som kan utgöra risk. Vidare kan tomtägare vilja röja träd som stör utsikt eller framkomlighet. Skogsgruppen beslutar om dylika mindre ärenden på delegation från styrelsen. Gruppen dokumenterar och tar beslut efter besök på plats. Om tvister skulle uppstå, får hela skogsgruppen ta ställning. Om frågan inte går att lösa, skall styrelsen för TGEF ta över ärendet. Men obs, skogsgruppen utför inga arbeten åt tomtägare.

”Stocken i sundet...”

Beskrivning av ett mindre område nära badplatsen i Myrholmsmaren.

Ett område från badplatsen längs Myrholmsmaren fram till Hpl 13 och tomten 1:381. Det finns två insprängda tomter, 1:772 och 1:773, som vetter mot Tynningövägen. Vidare finns en liten tomt, 1:292 vid stranden och parkeringen vid badplatsen.

Hela området är örtrik lövskog med stort inslag av ek. Det finns gott om grov tall och enstaka gran. Västra delen vid badplatsen är helt igenvuxen med hassel och asp – gäller även 1:292 (Bild 1). Från badplatsen och mot öster finns äldre ek blandad med äldre tall i vacker sluttning mot stranden. Berg går i dagen på många ställen. Längst bort mot gränsen i öster vid sundet mellan marensjöarna dominerar lind, som spritt sig från några urgamla lindar, som är mycket pampiga (Bild 2).

Bild 1. Västra delen vid badplatsen är helt igenvuxen med hassel och asp

Området är litet till ytan med omväxlande och rik flora. Ett gräs, hässelbrodd (*Milium effusum*), spensligt och meterhögt är ett tecken på bördig mark. Ännu en ört, som signalerar näringsrik mark, är tandrot (*Cardamine bulbifera*). Den finns på flera ställen längs vandringsleden. Längs Tynningövägen finns även spenört (*Laserpitium latifolium*), en iögonfallande flockblomstrig ört. På våren konvalj, senare blåbär och svamp. Utöver ek, tall, lind och någon gran finns rönn, björk, asp, hägg, getapel, hassel, oxel, ask, lönn, körsbär, slån, hagtorn, druvfläder, nypon, sälg, al, berberis måbär och som kuriositet olvon (*Viburnum Opulus*). Det finns säkert ytterligare några vedartade arter. I det följande radar vi inte upp alla arter enligt ovan.

Bild 2. Pampiga lindar

Förslag och åtgärder: Starta ett promenadstråk vid badplatsen och fram till Hpl 13. Detta kan sedan fortsätta fram till vägskälet Tynningövägen / Bergstupsvägen nära Marsviken. En stock på botten av sundet, 8,6m lång, har visat sig vara från år 1670. Den har bärgats för att öka framkomligheten mellan sjöarna. Förvara den torrt vid en vandringsled, som passerar sundet tillsammans med historisk beskrivning. Första bilden ovan visar den styckade stocken, när den drogs upp ur dyn.

Märk ut ett promenadstråk. Märk ut den norra gränsen för de två tomterna, så att ingen diskussion uppstår var man kan gå eller inte. Någon enstaka gran bör tas bort som stör lindbeståndet. Försiktig röjning av sly vid badplatsen bör utföras. Förvärva snarast tomten 1:292, vilket skulle ge stora möjligheter att utveckla området.

Lindgren/Klingström aug -05

Fortsatt beskrivning av angränsade område 1:605 – 5.

Följ Bergstupsvägen 200m från Hpl 13.

1:605 begränsas i väster av 1:425 och i öster av den stora 1:448. Det finns sju tomter som vetter mot Bergstupsvägen. Hela 1:605 stupar brant från tomtgränserna ner mot Stora Maren, vilket framgår av Bild 3, tagen från andra sidan insjön. Berg går överallt i dagen. Stupet innebär att tomtgränserna inte behöver utmärkas.

Bild 3. Nordsluttning vid Stora Maren

Även detta område är litet till ytan. Det är en typisk nordsluttning med tall, gran, asp, björk och med inslag av rönn, ask, i strandkanten al och vide. Vid nedgången från Bergstupsvägen växer lind. Hela området är en "blåbärs- och svampskog". Som en kuriositet kan nämnas att flera träd ligger fällda av bäver 2003 vid insjöstranden. Några av träden är så grova att en vuxen inte når om dem i brösthöjd (Bild 4).

Bild 4. Bävrens aktivitet

Förslag och åtgärder: Fortsätt promenadstråket som startar vid badplatsen, kommer upp på Tynningövägen vid Hpl 13 och fortsätter en kort sträcka på Bergstupsvägen fram till tomtgränsen mellan 1:605 och 1:425. Följ gränsen mellan tomterna ner mot insjön och sedan stigen som måste märkas upp. Stigen måste märkas upp noga, eftersom sluttningen är brant. Stigen går bitvis nära stranden och det finns möjligheter till bad.

Den stora tomten 1:448 tar vid mot öster och domineras av rik lövskog med stort inslag av lind. Stigen övergår i äng som sträcker sig upp mot korsningen Bergstupsvägen / Tynningövägen. Promenadstråket kan passera tomten med hänvisning till allemansrätt. Den utnyttjas i dag av många för att komma ner till Maren

Märk ut promenadstråket och underlätta framkomligheten på de svåraste ställena. Inga åtgärder i övrigt.

Mihkelson/Klingström aug -05

Beskrivning av tomterna 1:46, 1:47 och 1:48 (1:146, 1:147, 1:148 i vissa kartor)

Dessa tomter är ett nyförvärv för TGEF, ytterligare ett litet område skiljt från kärnområdena på östra delarna av Tynningö.

Området begränsas av Ängsstigen och marenstranden i väster, vidare av fem tomter mot norr 1:686 – 1:690. I övrigt gränsar området mot Norehills marker i norr, öster och syd. Stigen blockeras i båda ändor av grova stenblock. Själva Ängsstigen ingår i en samfällighet, som ägs av några få fastigheter nära insjön (1:34).

Bild 5. Äng med aspar och vattendike

Området betraktas nog mest som ett alkärr i dag (1:46 och 1:48), med inslag av sälg, hägg, lönn, tall och gran, och en gammal äng (1:47) med ett 40-tal grova aspar (Bild 5). Men det har troligen en intressant historia och finns redan på den gamla storskifteskartan från 1805. Text på kartan är delvis oläsbar, men ”torpet Mjölkvikens äng” går att tyda, liksom ordet: ”Blötviken”. På kartan i övrigt står: ”Torpen Furusund och Mjölkvikens ägor”. Ett hus har

legat på nordsidan av 1:48 – enligt kartan - och en enkel väg mot Norra Tynningö har gått längs bergkanten, som utgör områdets naturliga nordgräns. Det som nu är ett alkjerr var då en del av Stora Maren. Diken från väster och öster har kraftig vattenföring mot insjön delar av året.

Bild 6. Ängsstigen

Rent botaniskt är området av intresse och några uppgifter kan nämnas i korthet: Längs Ängsstigen finns en imponerande ”allé” av ormbunkar (träjon), svarta vinbär, älgört och hallon (Bild 6). Vid stranden finns humle – som en rest av gammal odling. Längs Ängsstigen finns ormbär (*Paris quadrifolia*), ekorrbär (*Majanthemum bifolium*) och både hultbräken (*Gymnocarpium dryopteris*) och ekbräken (*Phegopteris connectilis*), två små gracila ormbunkar. Det finns givetvis rader av andra växter t ex sårläka (*Sanicula europaea*), stinksyska (*Stachys silvatica*), kärrviol (*Viola palustris*), kabbleka (*Caltha palustris*), blekbalsamin (*Impatiens parviflora*) - för att nämna några. I ögonfallande är även stora ruggar av jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*), som är en invandrad art.

Bild 7. Vätteros

Även detta område har en kuriositet, nämligen vätteros (*Lathraea squamaria*) på våren bland konvalj, vitsippor, blåsippor och gullvivor, längs stigen på 1:47. Vätteros är en parasit på hassel, ibland på al och asp. Den saknar det gröna klorofyllet. Den visar sig inte varje år (Bild 7).

Förslag och åtgärder: Håll området under uppsikt, så att ingen börjar härja och skada områdets naturliga och unika egenskaper. En liten del av marenstranden används för upplägg av roddbåtar. Detta kan fortgå i nuvarande omfattning.

Området har naturliga gränser, som knappast behöver märkas ut. Någon enstaka gran bör tas bort, så att områdets karaktär av örtrik äng/kärr bevaras.

Klingström okt. -05

Kärnområdet 1:605-8

TGEF äger och förvaltar ett sammanhängande område, 1:605-8, från Stora Maren i väster till Östra Tynningö i öster. Vår beskrivning börjar vid marenstranden och avser i ett första steg området fram till vägen vid tomten 1:735, ett litet stycke från Hpl 7 och Klینگenkärr. Denna väg omges av ett ca 50 m brett område från Tynningövägen och norrut. Vägen finns redan på 1805 års karta. Se även under ”åtgärder” nedan.

Mellan denna uppfart och bort mot Maren ligger ett 20-tal tomter längs Tynningövägen. Solbergaslingan leder upp från Tynningövägen på två ställen och in i TGEFs mark. Nästan nere vid marenstranden finns en fjärde förbindelse, som går mellan tomterna 1:423 och 1:441 och som leder in i nu aktuellt område. Denna förbindelse är en utmärkt start för strövtåg från väster mot öster. Den leder rakt ner mot en spång över sank mark och en bäck. Spången (Bild 8) leder in till Norehills samfällighet.

Bild 8. Spång mot norr

Vårt område begränsas mot norr av det som tidigare var Lilla Maren – även kallad Trollsjön. Sjön är nu helt igenvuxen till ett alkärr med en obetydlig vattenyta som lättast kan ses från bergbranten i norr (Bild 9). Gränsen mot Norehill går mitt i alkärret.

Bild 9. Lilla Maren - "Trollsjön"

Mot söder begränsas området av de tidigare nämnda tomterna. Gränsen är naturlig längs en hög bergrygg, en hällmark med tall, som är otillgänglig från dalsidan och gränsen behöver inte märkas ut.

I dalbotten går en gammal vandringsled från marenstranden och mot öster. Alkärret med al, vide och hägg är omöjligt att forcera mot norr med undantag för den redan nämnda spången. I sluttningen mot bergsträckningen i söder finns en blandning av tall, gran, björk, asp och enstaka gamla ekar. Gammal hassel finns som undervegetation. Från och till faller gamla träd och får ligga, omöjliga att transportera. Nu kan man t ex se en mycket kraftig gran intill vandringsleden som brutits av vid roten (Bild 10). En kombination av honungsskivling (*Armillaria mellea*), en vanlig stubbröta, och hästmyra (*Camponotus herculeanus*) har försvagat trädbasen. Till slut behövs inte mycket vind för att fälla trädet, som kan se friskt ut trots stubbröta och hästmyror.

Bild 10. Vild kvinna fäller träd med bara händerna

Nedanför bergsslutningen mot vandringsleden finns flera örtrika hasselbestånd, som ger stort skönhetsvärde till området. En del gran tränger in och kommer att ”förstöra” hasseln. Längre mot öster där vägen från 1:735 når ner till alkärret finns ett bestånd av ask med en mycket gammal ask i centrum. Omkretsen i brösthöjd är ca 4m (Bild 11).

Bild 11. Delar av skogsgruppen i fält

Hela stråket från Maren och österut är örtrikt och omväxlande. I kanten av alkärret nära stigen finns ett område med vitmossa (*Sfagnum*). Där finns också på vitmossan sileshår (*Drosera rotundifolia*) en ”insektsätande” ört. Ytterligare två örter kan nämnas, nämligen trolldruva (*Actaea spicata*) en knähög ört med blommor i vita klasar på våren och svarta, giftiga bär på

hösten. Vidare skogsknipprot (*Helleborine latifolia*), en pampig orkidé, som ibland är mer än halvmeterhög.

Den enkla gamla vägen från Tynningövägen mellan 1:716 och 1:735 går i en dalsänka mot norr. Västra sidan är en brant, söndersprucken bergsida och intill vägens östra sida är dalsänkan. Den är snårig och i behov av åtgärder. Enstaka stora träd finns – al, ask mm. I nuläget är slutningen utan större estetiskt värde. Ur skoglig synpunkt borde man röja och plantera. TGEF borde åtminstone röja enstaka granar, städa och hjälpa fram den lövförnygring som finns.

På andra sidan krönet ner mot dalbotten kantas vägen av gamla granar. Några har en omkrets av två meter i brösthöjd och rörligt grundvatten har i hög grad påverkat tillväxten. Denna slutning har, i nuläget, till skillnad mot dalsänkan på andra sidan krönet, ett mycket stort estetiskt värde! Inga åtgärder – endast skydd.

Förslag och åtgärder: Fortsätt att märka ut vandringsleder och de fyra uppgångarna från Tynningövägen. Prova att sätta upp inplastade beskrivningar och kartskisser.

Utför en försiktig ”städning” längs vandringsleder och vid själva uppgången från Tynningövägen vid 1:735. Det ser onödigt ”snårigt” ut i luckan mellan 1:735 och 1:716. Intill Tynningövägen syns där rester av den gamla väg, som fanns långt innan Tynningövägen drogs fram i början av 40-talet. Några gamla tynningöbor har påpekat detta. Efter en städning här kan man ta ställning till en framtida användning av den breda luckan mellan tomterna vid Tynningövägen.

Om dalsänkan upp från Tynningövägen se nedan.

Pröva att röja bort smågran som nu invaderar hasselbestånden längs vandringsleden. Skogsgruppen beslutade om *en* försiktig röjning, som genomfördes nov. -05. Vi får avvakta till våren -06 och bedöma resultatet. Därefter kan ytterligare två mindre områden bli aktuella för röjning. Börja alltså med *en* röjning och avvakta resultatet.

Mihkelson, Lindgren, Svan, Klingström okt. -05

Fortsatt beskrivning av 1:605-8

I luckan mellan 1:716 och 1:735 börjar alltså ovan beskrivna väg mot norr. Den delar sig nära Tynningövägen i en östlig gren, Skolvägen, upp mot Tynningösundsvägen. Området på båda sidor om denna östliga väg är ett värdefullt naturområde. Vägen i hela sträckningen mellan Tynningövägen och Tynningösundsvägen kallas ”Skolvägen” och den är en rest av den ”urgamla” väg som förbundit Östra Tynningö med resten av ön.

Mitt i området finns ett djupt grävt dike i öst-västlig riktning. Diket dränerar ängs- och sankmarken bort mot vägskalet Tynningövägen/Tynningösundsvägen. Sankmarken var tidigare en grund sjö, som rann ut vid Åkeshov. Där torde en gång funnits en kvarn – därav namnet ”Kvarntäppan”.

Genom att man lyckades anlägga detta dike kunde vattenföringen vändas mot marensjöarna och Marsviken. Diket är den mäktigaste skapelsen på ön. Det är märkligt att man vågade sig på detta projekt, flera hundra meter i längd och med ett djup på ca fem meter och mer än 10m brett – utan att stöta på berg. Då fanns ju inte heller dagens sprängteknik om block eller berg stått i vägen. Det är inte klarlagt i tiden, när diket grävdes och bitvis stensattes i botten. En rimlig gissning är att arbetet utfördes ungefär under samma tid som nuvarande Klingenkärr dikades ut och avvattnades mot Marsviken. (”Klingen” var namnet på en förvaltare på säteriet.) Området på båda sidor om diket och sedan ner mot Stora Maren är i särklass det mest skyddsvärda på ön!

Området begränsas i söder av sex tomter från nämnda 1:735 och sedan av Tynningövägen bort till vägskalet vid skidbacken. I norr begränsas området av ett tiotal tomter längs Tynningösundsvägen. Däremellan finns ett orört och omväxlande skogsområde, som mot öster övergår i ett ogenomträngligt videsnår och sedan i ängsmark.

Låt oss först beskriva området mellan Skolvägen och tomterna längs Tynningövägen. Vägen går nära tomterna 1:734 och 1:735 för att sedan vika av mot norr, slingrande mellan höga bergknallar. Mellan vägen och resten av tomterna finns ett brett och ovårdat område av plan mark, som inte inbjuder till strövtåg. Det övergår i ett högt liggande område av hållmark med tall och lavar – i höjd med ”radiomasten” på andra sidan vägen. Södra delen av hållmarken bjuder på en förnämlig utsikt mot söder.

Vägen sluttar ner från hållmarken och korsar vandringsleden där diket börjar. På grund av att marken sluttar och sätter fart på grundvattnet, kan träden nå imponerande dimensioner – inte minst gran. Slutningen bjuder också på fin ”blåbärsskog”. En vandringsled från Tynningövägen går längs foten av bergmarken i nord/syd. Öster om leden ligger videsnåret, som alltså övergår i ängsmarken borta vid skidbacken och vägskalet. Väster om leden, vid foten av bergmarken, är en rik skogsmark med tall, gran, björk och andra vanliga arter. På några ställen finns rester av hasselsnår med rik undervegetation. Som kuriositet kan nämnas att mitt i vandringsleden växer vissa år tallört (*Monotropa hypopitys*), en gul/brun parasit på barr-trädsrötter.

Återstår så att beskriva området på andra sidan om Skolvägen mot norr och i första hand ner till det djupa diket. Området begränsas i väster av tomterna 1:742 och 1:716 som är högt belägna ovan den tidigare beskrivna vägen från Tynningövägen och över ett backkrön ner till vandringsleden som går från Stora Maren och fortsätter längs det djupa diket.

Vägen går vid sidan av en fuktig dalsänka som tidigare beskrevs som ovårdad och i behov av åtgärder. Nära där denna väg går samman med Skolvägen finns en utlöpare av hållmarken på nordsidan av Skolvägen. Den utgör en bergknalle som omotiverat sticker upp vid slutet av dalsänkan. Det går att gå runt bergknallen från västra till östra sidan och komma ut på Skolvägen igen. Man skulle också kunna säga att bergknallen omges av samma litet snåriga och ovårdade dalsänka, som planar ut ner mot Skolvägen.

Marken är näringsrik med örter som hässelbrodd och tandrot, för att nämna några, (se det först beskrivna området vid badplatsen). Vidare finns exemplar i alla åldrar av ask, al, ek, asp, säl, hassel, gran och tall. Den plana marken övergår i hållmark mot norr. Denna stiger kraftigt upp mot höjdläget med telemasten. Hållmarken domineras av tall och lavar; fläckvis finns lingon och blåbär.

Mot norr sluttar hållmarken ner mot det djupa diket och vandringsleden. Mot botten av sluttningen finns rik fuktig mark med grova granar med inslag av al, björk, säl, hägg, hassel och tall upp mot sluttningen. Träden gynnas av rörligt grundvatten, som tillför näringsämnen. Detta område längs diket och vandringsleden är i högsta grad skyddsvärt med grova träd och örter som trolldruva och skogsknipprot. Diket slutar mot väster i en översilningsmark med ett rikt bestånd av ask (Bild 11). Den största delen av tillrinningen till insjöarna kommer denna väg. Vattnet kommer i några vackra böjar, där någon byggt ett par övergångar.

Själva det djupa diket har på grund av djup och bredd undgått att förändras under det senaste århundradet. Grova träd har dock vuxit upp i kanterna eller ramlat litet kors och tvärs. Några måste förr eller senare röjas undan, vilket kan vara lättare sagt än gjort. Om inte kommer vatten att bli stående mer och mer borta vid Skolvägen och ut mot ängsmarken (Bild 12). Så är fallet redan i dag, vilket också påverkar vattenståndet i insjöarna. För några år sedan gjordes ett första försök att röja undan några nerrasade stenar på det mest kritiska stället...

Förslag och åtgärder: Skylta upp en stig på högsta punkten från Skolvägen och ut mot en utsiktspunkt mot söder. Märk även ut åt andra hållet, mot norr, ner till vandringsleden längs det djupa diket. Det finns en naturlig "nedgång" inte långt från radiomasten. Märk ut gränsen för åtminstone de två första tomterna vid Skolvägen, 1:735 och 734. Rör bort enstaka gransnår längs Skolvägen, som gör vägen trist och ovårdad.

Marken i dalgången mellan vägarna och upp mot hållmarken har ingen rört på långliga tider. Den är ovårdad och bitvis igenvuxen. Den är näringsrik och fuktig. En första åtgärd kan vara att ta bort enstaka, ofta mindre, granar och röja sly av asp. Detta skulle öka tillgänglighet och ge en rikare naturupplevelse. Det skulle också göra det lättare att gå runt den solitära bergknallen som beskrevs ovan.

I ett andra steg får man ta ställning till vilken skogstyp man vill eftersträva. Ett skogsbolag skulle plantera tusentals gran. TGEF kan ur estetisk synpunkt välja att bygga på stora exemplar av ask, al, björk och enstaka ekar och aspar, allt med en undervegetation av hassel och örter. Enstaka grövre granar, som står "rätt" kan få stå kvar.

I ett tredje steg kan man av estetiska skäl komplettera med andra träd – enstaka kastanj, körsbär eller bok och varför inte någon lärk... Vi får inte bortse från att detta är ett av de större markområdena som TGEF har skyldighet att sköta.

Cederberg, Klingström, Julia Pihl, juni -06
Lindgren, Cederberg, Klingström, okt -06

Området norr om det djupa diket – På nordsidan om det djupa diket ligger ett delvis otillgängligt område från den gamla ”skoltomten” 1:315 i öster till gränsen för Norehills samfällighet i väster. Denna västra gräns är en tänkt förlängning av Stjärnhillsvägen rakt ner mot slutet av det djupa diket. Stjärnhillsvägen ner mot saltsjön känns lättast igen på den magnifika stenmur, som begränsar vägen mot öster. I norr begränsas området av Tynningösundsvägen och sedan av fem tomter mellan 1:957 i väster och 1:430 borta vid Skolvägen. En liten detalj är att TGEFs mark når ut till Skolvägen i en smal förbindelse mellan ”skoltomten” 1:315 och 1:430 norr om denna. Det finns absolut inget som syns på plats av denna förbindelse.

Vandringsleden går alltså på sydsidan av det djupa diket. Att gå längs hela diket på nordsidan är inte lätt - om ens möjligt. Berg stupar ner längs större delen av diket.

Diket börjar vid Skolvägen i öster i en smal klyfta mellan berg. Den är bara ett tiotal meter bred. Den vidgar sig något på nordsidan i ett litet område med några grova aspar och blåsippsmark. Just där finns även myskmadra (*Galium odoratum*), en mindre allmän ört, med en angenäm doft av kumarin.

Området mellan tomterna i norr och diket är bergigt med ibland djupa sänkor. Det sluttar mot söder och det finns träd i alla åldrar – tall och lavar på bergknallarna och i sänkorna gran, björk, asp, någon ek och rönn och enstaka andra. Tyvärr korsas området av kraftledningar. Under dessa får röjda träd och sly ligga, nu senast hösten -06.

I västra delen av området finns en vandringsled utmärkt från Tynningösundsvägen. Den börjar ett 40-tal meter från avtaget till Stjärnhillsvägen och slingrar sig ner till slutet av det djupa diket. Längs denna fina led är området mer lättillgängligt, till stor del fin gammal blåbärsskog i sänkor mellan berg.

Förslag och åtgärder: Det beskrivna området är alltså bergigt med barrblandskog i alla åldrar. Försiktig röjning längs vandringsleder bör ske. Vidare måste viss uppsnygning ske längs kraftledningsgator. Detta område norr om det djupa diket förtjänar att studeras mer i detalj. Det är sällan besökt, kanske med undantag för jaktgruppen.

Det djupa diket måste skötas! Rotvärtor och stenar hindrar delvis flödet i nuläget. Åtgärder måste vidtagas! Till en del måste vissa ingrepp ha "traktorstöd". Detta arbete kan delas upp över en flerårsperiod och TGEFs styrelse måste, med tanke på ekonomiska konsekvenser, ta ställning i ärendet. Om arbetet inte görs, kommer ängs- och betesmarken bli mer och mer försumpad och Tynningövägen översvämmad periodvis vid videsnåren, där vandringsleden korsar vägen (Bild 12)

Bild 12. Början av det djupa diket vid Skolvägen. Bilden tagen mot ängsmarken i öster.

Betesmarken bort mot vägskalet måste också hävdas; helst betas. Detta ligger dock utanför skogsgruppens ansvar. Redan syns att lövsly tränger in på ängsmarken. Det finns rester av en gammal soptipp i ängskanten mot söder, vilket bör märkas ut på kartan. Detta för att ingen ska börja härja just där i området. Ingen vet väl, vad som döljer sig på platsen för våra miljösynder för 50 år sedan.

Cederberg, Lindgren, Klingström, nov. - 06

Efterskrift

Vi erkänner gärna att vår skogsbeskrivning är subjektiv och bitvis inkonsekvent. Vi påpekade i inledningen att vi avsåg att göra en översiktlig beskrivning – som ett första försök. Detta för att ha något på papper. Vi pekar på växter som antyder något om näringstillståndet i marken, är iögonfallande, ibland sällsynta, och som får ståta med både latinskt namn och ett vanligt svenskt dito.

Vanligen nöjer vi oss med svenska namn på vanliga tallar, granar, björkar m.fl. Men, observera, att räkna upp dominerande arter är också ett sätt att beskriva markförhållandet vad beträffar näring, fuktighet, surhetsgrad mm. Men vi ger oss inte in på strikt skogliga begrepp som bonitet eller förslag på ekonomisk skogsskötsel.

Massor med växter som maskrosor, brännässlor, kvickrot, kirskål, vitsippor och annat som finns överallt får tynningöborna hålla rätt på själva. Vi hoppas ändå att vår skogsbeskrivning av TGEFs mark ska ge till resultat att t.ex. nya vandringsleder ska märkas ut. Vidare kan mindre ingrepp leda till bättre framkomlighet och ”vackrare” och mer omväxlande skogs-
mark.

Det ligger också i allas intresse att TGEFs mark märks ut. Det finns mängder av gamla vägar och små och stora strandtomter som *faktiskt* tillhör TGEF, men som ingen riktigt vägar beträda. Styrelsen har i uppgift (årsmötet 2006) att börja hantera frågan.

Text: Allan Klingström

Foto: Eva och Allan Klingström